

продължи образованието си в българското училище "Свети Кирил и Методий". През 1856 г. Запрянов завършва пловдивското училище, след което му е отпусната издръжка от страна на хасковската община, за да продължи обучението си в Русия. По това време в Хасково се чувствала остра нужда от учители с по-голямо образование, които да възглавяват хасковското училище. Въпреки интригите на гръкоманите, българската партия в хасковската община успява да надделее и изпрати Тодор Запрянов в Русия.²

В края на месец август 1856 г. Тодор Запрянов и Константин Геров пристигат в Петербург, откъдето в началото на септември се отправят за Москва. Там учи четири години от 1856 до 1860 г. и през лятото на 1860 г. известил на Хасковската община, че се завръща в България.

В началото на учебната 1860/1861 г. Т. Запрянов е назначен за главен учител в хасковското класно училище, където се проявява като голям общественик и истински народен учител. В Хасково остава до пролетта на 1864 г. В доклада до пенсионната комисия за отпускане пенсия на съпругата му Александрина Запрянова, при изброяване на биографичните данни и заслугите му между другото е отбелязано следното: "Учителствал в град Хасково от 1860 до 1864 г., от където по политически причини е бил преследван от турските власти, вследствие на което е избягал в град Гюргево."³

Без да дочака завършването на учебната година, Т. Запрянов напуска Хасково и се отправя към Румъния, където попада сред революционно настроената по това време българска емиграция.

Фактически от 1864 г. започва и емигрантският живот на Т. Запрянов. За дейността му през тези месеци на лятото на 1864 г. черпим сведения от неговите писма до Найдено Геров. В едно от тях, носещо дата 25 октомври 1864 г., той пише "Пролетос от Галац Ви бях пратил едно писмо, което не зная дали сте приели. В него писмо Ви бележих, че по несполучването целта си отивам в Бесарабия. Но като се върнах в Браила намерих това, че то търсех. Тъй по Петровден минахме през Гюргево за Свищов, а от там гдето ни очите видят. Тук трябваше да Ви обадя, че вършихме, но вършенето е незначително по някои причини, за което го и премълчавам. Всичкото скитане, което беше три цели месеца, беше съпразнено с големи опасности, но Бог ни опази всички и се върнахме здрави. Искане ми се да дойда до Пловдив, но дано събере малко пари с учителството, което правя сега в Гюргево, че да видим напролет, че ще даде дядо Господ. Имах много разговорки с Р./Г.С.Раковски - б.а/, и той е съгласен по тоя план, както говорехте и Ви. Ако се видим, ще Ви прикажа всичко подробно, а в писмо не мога, затова простете ми и съм Ваш усърден Т. Запрянов."⁴

Почти същите сведения с някои допълнителни подробности Запрянов дава и на доктор Рашко Петров от Пловдив за преминаването си в България: "Отидох в Браила..., от там пак за в Букурещ и като посгодохме на късо че беше потребно, отпразвихме се за в Гюргево, гдето минахме за в Свищов и от там вече гонихме пътя си. И тъй, дете ще рече, близо три месеца се скитахме, защото минахме по Петровден, а се върнахме по Кръстовден. Действията ни се ограничиха с малки някои работи,